

Kâmil Yeşil'in *Öykü Dersleri*'nde ele aldığı konulardan biri de metinlerarasılık. Metinlerarasılığı benzerlik, karşılıklı etkileşim ve intihal bağlamında değerlendiren Yeşil; İslam kültüründen ve Batı'dan seçtiği dört metin üzerinden farklı çıkarımlarda bulunuyor (s. 297-312).

Kitabın "Anlatılarda Hoca Tipleri" ve "Anlatılarda Mekân" isimlerini taşıyan son iki yazısını tek bir yazı olarak okumak da mümkün. Söz konusu iki yazıda farklı dünya görüşlerine sahip şair ve yazarların dinî kimlik ve mekânları ele alışlarındaki farklı tutumlar inceleniyor. Kâmil Yeşil; bu yazılarında Halide Edib, Yakup Kadri, Yahya Kemal, Tarık Buğra ve Mustafa Kutlu gibi isimlerin eserlerinde vücut bulan farklı hoca tipleriyle dinî mekânlara yüklenen farklı anlamların, biraz da söz konusu isimlerin siyasi otorite ve modernleşme karşısındaki

duruşlarından kaynaklandığını belirtiyor. Yeşil'e göre; geçmiş dönemlerdeki bazı metinlerde güdümlü olarak olumsuz bir şekilde yer verilen ve gerçek hayatla bağlantılı olmaktan uzak görünen hoca tipinin, günümüzün anlatılarında güncellenerek işlenmesi gerekiyor (s. 350).

Edebiyatımızda gelenekle modernî birleştirip çeşitli insani durumları yansıtan kalıcı öyküler kaleme alan Kâmil Yeşil'in *Öykü Dersleri* isimli eseri, hem öykü tahlili konusunda alanın meraklılarına yol gösteren hem de kısa ve doyurucu bilgilerle birlikte öykümüzün eleştirel tarihini veren bir yöntem kitabı olarak nitelendirilebilir. Bu açıdan değerlendirildiğinde söz konusu kitabın hem öğrenciler hem de yazar ve araştırmacılar için bir başvuru kaynağı olarak el atında bulundurulacağını söylemek yanlış olmasa gerek.

HİÇLİKTE İHTİMAL VAR VE "YALNIZLIĞIN ÖYKÜSÜ"

Ali Oktay ÖZBAYRAK

Her ne kadar ödül tartışmaları yaşanıyorsa da edebiyat ödüllerinin hayatımızdaki önemi yadsınamaz. Özellikle kitabı olmayan yazarları, edebiyat dünyamıza sunmaları; okurun dikkatini çekiyor. Öyle ki yüzlerce dosya arasından, yetkin isimler tarafından seçilen dosya; edebiyat dünyamıza büyük bir yazar kazandıracak mı soruları, ödülün açıklanmasından evvel

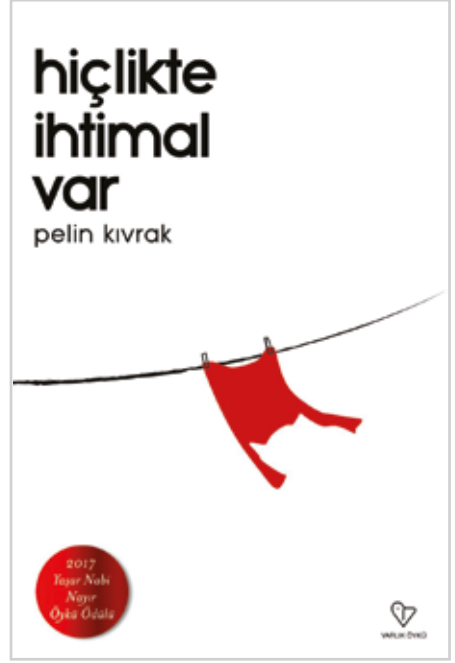
beynimizde dolanmaya başlıyor. Bu ödüllerden birisi de Yaşar Nabi Nayır Gençlik Ödülleri. Edebiyatımızın çınarı Varlık Yayınları bünyesinde düzenlenen ödül, edebiyat tarihimizde yüzlerce büyük yazar yetiştirmiş bir derginin ve yayınevinin yeni soluğu olmasından dolayı el üstünde tutuluyor. Öykü dalında alınan ilk ödül 87'de Cemil Kavukçu'nun... ve bugün edebiyat

dünyasının pek çok ismini ödül alan, dikkate değer görülen kişiler arasında görmek mümkün. Hâl böyle iken tüm dikkatler ödülü alan isme yöneliyor.

2016 yılında Gamze Arslan'ın *Çerçialan* kitabı tüm edebiyatseverlerin dikkatini çekmiş durumda. Başarılı kurgularıyla dikkat çeken *Çerçialan*, üçüncü baskısını bitirmek üzere ve birçok eleştirmenden geçer not aldı. Aynı yıl dikkate değer görülen Mevsim Yenice'nin dosyası ise Everest Yayınları tarafından basıldı ve dördüncü baskıya doğru yol alıyor. Bu, iki yazarın başarısı şüphesiz ki Pelin Kıvrak'ın *Hiçlikte İhtimal Var* kitabı hakkındaki beklentilerini yükseltti. Ekim ayında çıkan kitap, şimdilik sessiz sedasız yolculuğuna devam ediyor.

Pelin Kıvrak'ın "Dünyada kaleme alınamayacak hikâye yoktur, cesaretsiz yazar vardır." sözlerini okuduğumda cesur, parmak basılmaktan çekinilen konuları işleyeceğini düşündüğüm yazar; öyküsünü yoksulluk, çaresizlik, ızdırıp, pişmanlık, yalnızlık gibi temalara yaklaştıracak varoluşsal durumlar üzerine kurmuş durumda. Öykülerinin sacayaklarını ise evlilik ve ilişkiler oluşturuyor. Tüm kötülöklere karşı ufak ihtimallerin iyimserliğini güden yazar, söylenmemiş olanın peşinde gidiyor. Bu yolculuk, umut ateşini yakacak ihtimalleri bulma yolculuğu.

On öyküden oluşan kitabın ithafı; "Yok olanlara... Geride bıraktıkları hikâyeler için." başlı başına bir öykünün içine çekiyor okuru; kaybedenle-

Pelin KIVRAK, *Hiçlikte İhtimal Var*, Varlık Öykü Yayınları

rin, gidenlerin, kalanların, canı yananların öyküsü.

Kitabın ilk öyküsü "Kazak", William Shakespeare'in "Zihnim akreplerle dolu..." sözünü alıntılararak başlamış; bir yazarın neden yazdığını, acılarını dindirmeye çalışmasını, yalnızlığını ve buna dair anlatacağı hikâyeleri konu ediniyor ve okuru selamlıyor. Shakespeare'in sözünden mühlhem; annesinin evinde kalan kazağı almak için yola çıkan yazar kahramanımızın düşüncelerinden, geçmişe ait acılarından, neden yazdığından bahsederek bilinç akışı tekniği ile desteklenmiş bir öykü.

"Dul bırakan nedir bilir misiniz? Şimdi adını hatırlayamadığım bir to-

zun uzunca bir süre düzenli olarak sunulmasıyla akciğerlerin katılaşmasına sebep olan bir hastalık... Bu maddeye yıllarca maruz kalan maden işçileri, hastalığa kendi aralarında böyle derlermiş. İnsanın her nefes aldığı anda azar azar öldüğünü ve yakınlarını yalnız bıraktığını bilmesi ne acı şey.”

Maden işçilerinden, şehrin her tarafının şantiyelerle dolmasından, Türkçe bilmeyen iki dilenci çocuğa, evlilik baskılarına hafifçe dokundurmalarıyla güncele değen bir yanı da var.

“Toz” ise yazarın *Varlık*'ta da çıkan, okura ilk kez kendini gösterdiği öykü. Eşinin ölümünden sonra hayata küsen, evinden çıkmayan Kemal Bey'le temizlikçisi İkbâl arasında geçen öyküde, toz imgesi dikkat çekici. Düşünceler, anılar, gidenler ve yalnızlık bu öyküde de hâkim durumda. Toz, yazarın en güçlü öyküsü.

“Yaşlı bedeni eski paslı bir makine gibi çalıştıkça eklemlerinde biriken tüm anılar, düşünceler, kelimeler, ezberindeki oyunlar, hikâyeler, korkular, kahırlar yetmiş dokuz yıldır onu ayakta tutan kemikleri ağır ağır öğütmeye koyuldu. Yıllardır zihninin eleğinden geçip kemiklerine işleyen bir sürü düşünce, vücudunun yorgun değirmeninde un ufak oldu. Her nefes alışverişinde artık nefesinden başka hiçbir şey vermediği dünyaya küçük bir toz birikintisi katıldı.”

“Sinek” öyküsü ise müzede arşiv asistanı olarak çalışırken ihracat yaparak zengin olan bir baba ile

sanat tarihçisi bir annenin cılız oğlu tarafından anlatılıyor. Bir çocuğun gözünden; babanın dolandırıcılıktan aranmasından dolayı eve gelen polislerin ve yaşanan sürecin anlatıldığı iyi bir öykü. Pelin Kıvrak'ın söylenemeyenleri söyleme ihtimali, bu öyküde de çocuk karakter üzerinden karşımıza çıkıyor. “... Aylin Abla'ya kızmam, hiç telaşlanmıyor diye anneme kızmam.....Sanki tüm bu kızgınlıkların ve huzursuzlukların geçmesi sineğin hareketine bağlıydı.” Sinek; çocukluk anılarının, kaybetmişliğin, söylenemeyenlerin öyküsüdür.

“Lacivert”; babası öldüğünden beri ailenin geçim derdini üstlenen, Evren Lokantası'nın en genç ve en çalışkan garsonu Emin'in Feryal adında bir kıza âşık olma hikâyesini anlatır. Söylenemeyenlerin, yaşanmamışlıkların, ihtimallerin ve tesadüflerin öyküsüdür. Pelin Kıvrak'ın etkili anlatımı ile sinematografiktir.

“Müptela”, yarım sayfa ve tek cümlelik vurucu bir öykü olarak kitapta yerini alır. Sonun başlamasının etkili bir anlatımıdır.

“Çorba”, Süreyya ile Metin'in aşk hikâyesinden yola çıkan bir ihanet öyküsü; “Nikâh”, düğün zamanı yarım kalmışlıkların, kaçışların, cesaretin öyküsü; “Saat”, saat takıntılı bir adamın, yalnızlığından bilinmeyen bir numara ile soru cevap üzerinden oynadığı oyun üstüne kurgulanmış bir öykü olarak karşımıza çıkar.

Kitabın “Anahtar” öyküsü bir soru ve bir cevap olmak üzere iki cümleden

oluşmasına rağmen yalnızlık temine atılmış iyi bir yumruktur. “Öyküde nakavt etmek gerekir.” diyen Cortazar’a atfen bir nakavttır.

“Sevdiği kadından ayrılalı üç, evleneli ise iki yıl olmuştu.” cümlesi ile başlayan “İhtimal” öyküsü, kitaba adını veren öykü olarak okura veda eder. Aşk, korku ve pişmanlık üzerine kurulmuştur. Hem erkek hem de kadın bakış açısıyla yazılmış olmasından dolayı güçlüdür. Yazarın etkili dil kullanımını öyküyü güçlendirmiş, okurun gözleri önünde canlandırabilmesini sağlamıştır.

Pelin Kıvrak öyküleri, yazarın etkili anlatımıyla yalnızlık temini merkeze

almasıyla öne çıkmaktadır. Kısa öykülerinde vuruculuğu, diğer öykülerinde ise canlandırmaçılığı dikkat çeker. Karakterleri, yaşayamadıklarıyla ve sessizlikleriyle öykülerinde yerlerini alırlar. Ancak karakter ve olay derinleşmesinin olmaması yazarın etkileyiciliğini bir tık kırmaktadır.

“Haysiyetli ızdıraplar yalnızlıkta çekilir.” diyen yazarın bu cümlesi kitabının da en büyük dayanağıdır.

Bakalım *Hiçlikte İhtimal Var* kitabı da geçen seneki iki güçlü eser kadar ses getirecek mi?

Ödülün doğru dosyaya ulaşıp ulaşmadığına zaman karar verecek.